

АД ЧАСОЎ ПЕРШАБЫТНЫХ – 1917

Каваленя Аляксандр Дэмітрыевіч (21 лют. (5 сак.) 1895, в. Кашицы Гродзенскага пав. – 27 жн. 1937), беларускі археолаг. У 1930 г. выявіў стаянку Гарадок ля в. Старыя Ладыкі, гарадзішча ля в. Чарэя.

Караткевіч Валянціна Браніславаўна (28 чэрв. 1934, с. Белаводскае Маскоўскага раёна, Кыргызстан – 28 лют. 1983), беларускі археолаг, гісторык. Кандыдат гістарычных навук (1965). Скончыла БДУ (1956). Працавала на-вуковым супрацоўнікам у Ашмянскім краязнаўчым і Брэсцкім гісторыка-краязнаўчым музеях, выкладчыкам Брэсцкага педінстытута. У 1969–1983 гг. старшы навуковы супрацоўнік Інстытута мастацтвазнаўства, этнографіі і фальклору АН БССР. У 1971 г. абследавала гарадзішча ля вёсак Гара, Грынкі, Дварэц, Малая Вядрэнь, Ясяноўка. Выявіла курган ля в. Антаполле. Абследавала курганы і курганныя могільнікі ля вёсак Аўсянікі, Васькаўшчына, Запружаны, Іванск, Пачаевічы, Труханавічы, Трылесіна.

Раманаў Еўдакім Раманавіч (30 жн. (11 верас.) 1855, мяст. Нова-Беліца, цяпер у межах Гомеля – 20 студз. 1922), беларускі археолаг, фальклорыст, этнограф, краязнавец, педагог. Правадзейны член Рускага геаграфічнага таварыства (1886), Маскоўскага таварыства аматараў прыродазнаўства, антралогіі і этнографіі (1886), Маскоўскага археалагічнага таварыства (1890, чл.-карэспандэнт 1886), Віцебскага статыстычнага камітета (1891). Адно з найбольш выдатных яго адкрыццяў – Люцынскі могільнік Віцебскай губ. (выявіў 293 пахаванні). Адкрыў помнік эпіграфікі XII ст. Барысаў камень. Даследаваў археалагічныя помнікі Падняпроўя і Пасожжжа. Высвятляў дрыгавіцка-крызвіцкую паграніччу. Даследаваў гарадзішча і Замкавую гару ў Магілёве, курганы ў Нова-Быхаве, Брунавічах, Лучыне Магілёўскай губ., у маёнтку Каходка Віцебскага пав. Выучваў гарады Полацкай зямлі – Луцкомль і яго манастыры. У 1882 г. абсле-

даваў курган ля в. Аўсянікі. У 1888 г. выявіў 2 курганы ў ваколіцах Луцкомля і гарадзішча ля в. Чарэя. Выступаў у абарону помнікаў гісторыі і культуры Беларусі, асуджаў грабежніцтва скарбашукальнікаў. Шмат знаходак перадаў у Магілёўскі, Віцебскі, Віленскі музеі. Дзейнасць Раманава адзначана залатым і вялікім сярэбраным медалямі, дыпломамі навуковых таварыстаў.

Цягака Лідзія Іванаўна (н. 21 лют. 1937, г. п. Кампаніеўка Кіраваградскай вобл.), беларускі антралог. Кандыдат гістарычных навук (1970). Скончыла Мінскі медыцынскі інстытут (1960). З 1969 г. у Інстытуце мастацтвазнаўства, этнографіі і фальклору АН Беларусі (з 1973 г. старшы, з 1986 г. вядучы навуковы супрацоўнік, з 1991 г. загадчык аддзела атрапалогіі і экалогіі).

Даследуе праблемы часавай і просторавай зменлівасці морфафункцыянальных прыкмет людзей. Аўтар навуковых і навукова-папулярных прац, у тым ліку «Нарысаў па антралогіі Беларусі» (1976 г., з І. І. Салівон, А. І. Мікулічам). Займалася антралагічнымі даследаваннямі на Чашнічыне, вынікі якіх апісаны ў нарысах па антралогіі Беларусі.

Чарняўскі Міхаіл Міхайлавіч (н. 7 сак. 1938, в. Круці Мядзельскага раёна), беларускі археолаг. Кандыдат гістарычных навук. Даследуе матэрыяльную і духоўную культуру плямён каменнаага і бронзавага вякоў паўночна-заходній Беларусі, першабытнае мастацтва на Беларусі. У 1956 г. выявіў гарадзішча ля в. Ясяноўка.

Штыхай Георгій Васільевіч (н. 14 ліп. 1927, в. Старая Беліца, цяпер Гомельскі раён), беларускі археолаг. Доктар гістарычных навук (1983), прафесар (1989). Скончыў БДУ (1956). З 1962 г. навуковы супрацоўнік, з 1981 г. заг. сектара, з 1988 г. заг. аддзела зон новабудоўляў, з 1993 г. заг. аддзела археалогіі і гісторыі Полацкай зямлі Інстытута гісторыі АН Бе-